

بررسی تاثیر عصاره برگ کاسنی (*Cichorium intybus* L.) و عصاره گل رازک (*Humulus lupulus* L.) و ترکیب آنها روی نسبت جنسیت نتاج در موش صحرایی ماده

فائزه لعل عیدیان^۱، علی مهدوی^۲، رضا نارنجی ثانی^۳، ملیکا معزی فر^۴

۱-دانشجوی کارشناسی ارشد علوم دامی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

۲-دانشیار علوم دامی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

۳-استادیار دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

۴-متخصص فیزیولوژی دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

چکیده

گیاهان دارویی علاوه بر درمان امراض مختلف، جهت برطرف کردن اختلالات تولیدمثلی هم استفاده می شود. در پرورش دام ها تعداد نتاج و جنسیت آنها بسیار مهم است، لذا این مطالعه با هدف بررسی اثرات عصاره آبی برگ کاسنی و عصاره الکلی گل رازک و ترکیب هر دو عصاره روی تعداد و نسبت جنسیت نتاج در موش صحرایی ماده انجام گرفت. تعداد ۳۲ سر موش صحرایی ماده بالغ با (وزن ۲۴۰-۲۸۰ گرم) به چهار گروه ۸ تایی شامل گروه کاسنی، گروه رازک، گروه کاسنی و رازک و گروه شاهد تقسیم شدند. میزان مصرف عصاره آبی برگ کاسنی در دوز (۱ gr در kg وزن بدن) که به صورت تزریق صفاقی به مدت ۳۰ روز با فاصله ۷۲ ساعت یکبار و عصاره الکلی گل رازک در دوز (۱۰۰ میلی گرم بر kg وزن بدن) به صورت گاوژ طول مدت ۳۵ روز و گروه سوم هر دو میزان عصاره ها و گروه کنترل بودند. پس از پایان دوره آزمایش موش های صحرایی ماده جفتگیری طبیعی داشتند و بعد از زایمان فرزندان آنها شمارش و جنسیت آنها شناسایی شد. نتایج مطالعه نشان داد که تعداد نتاج موش صحرایی با مصرف عصاره گل رازک افزایش داشته و در مقابل مصرف عصاره برگ کاسنی موجب کاهش تعداد موالید شده است. نسبت جنسیت نرزیایی در هر سه گروه نسبت به گروه کنترل افزایش یافت. ممکن است این امر به دلیل خواص آرام بخشی و ترکیبات این گیاهان و اثری که روی الکتروولیت های بدن می گذارند، می باشد از طرفی مصرف ترکیب هر دو عصاره موجب افزایش اثر نتایج نسبت به زمانی که عصاره ها به صورت جدا مصرف می شنوند، نمی گردد. همچنین عصاره گل رازک موجب افزایش و عصاره برگ کاسنی موجب کاهش تعداد نتاج گشته و این امر می تواند به دلیل خاصیت هورمونی و املاح موجود در آنها می باشد.

واژگان کلیدی: کاسنی، رازک، تولیدمثل، تعیین جنسیت، عصاره گیری